

William Worden (1921 - 2020)

Bron
<https://www.derstandard.at/consent/tcf/story/2000042430846/william-worden-nicht-jeder-trauernde-braucht-hilfe>

- Amerikaan
- Psycholoog
- Rouwtherapeut

Bronnen:
<https://www.scriptiebank.be/sites/default/files/a81c3a2b9b0008a5d82adfb0ee278769.pdf>

Onderzoek

Ouderen krijgen vaak te maken met een verlieservaring. Worden deed onderzoek naar deze emotionele beleving. Op basis van **klinische observaties** in zijn praktijk ontwikkelde Worden een **theoretisch model over rouwen: Four tasks of Mourning of ook wel 4 rouwtaken genoemd (bron: eindproef HUB)**

- Hij spreekt van **rouwtaken** en niet van rouwfasen. Hij levert zo **kritiek op** de eerder **passievere fasemodellen** over rouwen; zoals dat van Elisabeth Kübler-Ross.
- Hij gebruikt de term '**taak**' en wijst zo op de **actieve rol van de rouwende in het omgaan met verlies**. Hij onderscheidt **4 rouwtaken** die bij voorkeur allemaal opgenomen worden, maar geen vaste volgorde kennen en zich kunnen herhalen.
- Hij benadrukte in een herziene versie het belang van **context** in rouwverwerking (bv cultuur, religie ...).

Het **duale procesmodel (DPM-model)** van Stroebe en Schut over rouwen **bouwt voort op het takenmodel van Worden**. Worden focust vooral op het omgaan met het **verlies**. Het DPM-model focust ook op het **herstel**, het opnieuw opbouwen van een leven zonder de overledene.

Het **driedimensionaal model (DNA model) over rouwen** van Verthriest en Maes **bouwt voort op het duale procesmodel** en voegt nog een extra dimensie toe naast omgaan met **verlies** en **herstel**; namelijk de verbinding of de band. Dit model plaatst de **band met de overledene** centraal; de (kenmerken van de) band oefent invloed uit op de andere dimensies.

Visualisatie fasentheorie Kübler-Ross

In het fasenmodel lijkt het alsof je deze fasen moet doorlopen om 'goed' te rouwen (ondergaan van het rouwproces) en dat de volgorde van deze fasen eerder rigide is. Dit doet de indruk wekken dat rouwen een eindpunt kent.

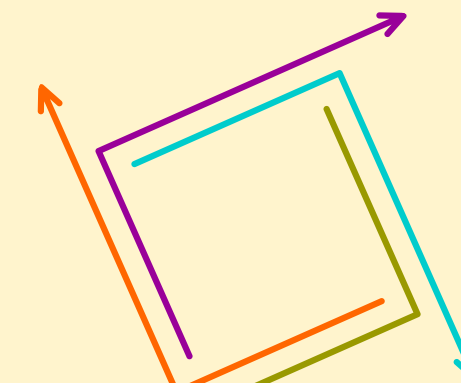
Visualisatie rouwtakenmodel William Worden

Aanvaarden van de
realiteit van het verlies

Herinnering aan de overledene
een plaats geven

Omgaan met pijn en
verdriet (van het verlies)

Aanpassen aan een
leven/leefomgeving zonder de
overledene

Koppeling met de verschillende zorgcontexten

Worden benadrukt dat rouwen ...

- individueel is. Mensen rouwen op een verschillende, unieke manier.
- een proces is, dat evolueert doorheen de tijd en niet na een bepaalde taak of periode afgerond is. Het gaat over een voortdurende aanpassing aan het leven na verlies.

- (in een herziene versie) beïnvloed wordt door contextfactoren.

Enkele koppelingen met agogisch handelen, kwaliteitsvol handelen en de zorgrelatie

Belangrijk is dat zorgverleners zich bewust zijn van de verschillende manieren bij rouwen. We hebben hierin individuele behoeften. De nadruk op de individuele eigenheid van rouwen doorbreekt de **beeldvorming** die we kunnen hebben over rouwende cliënten die fasen doorlopen. Het is belangrijk om als professional te ontdekken hoe de cliënt ondersteund kan worden in het rouwproces. (LPD 15+)

Het model van Worden geeft enkele **agogische kapstokken om cliënten psychosociaal te ondersteunen** in het rouwproces (LPD 3, 5 en 20)

bv: belang van actief luisteren om individuele noden te ontdekken bij het rouwen (bv. belang van rituelen, foto's een plaats geven, bewust stil staan bij specifieke data ...)

bv: ondersteunen van het uiten van emoties om zo copingstrategieën te vinden om om te gaan met verlies

Belangrijk is de **observatie** om de noden te leren kennen.

Het model van Worden helpt bij de **educatieve ondersteuning** (LPD 20) die je kan bieden bij rouwen. Je kan de cliënt info geven over fysieke en emotionele reacties die ervaren kunnen worden tijdens rouwen. Belangrijk in verschillende taken is het ondersteunen van het uiten van emoties, het vinden van copingstrategieën om om te gaan met het verlies.

Het is belangrijk om de **contextfactoren** in kaart te brengen die van invloed kunnen zijn op de rouwverwerking en die je ook kunnen helpen om de rouwverwerking te ondersteunen. (LPD 1)

bv. culturele verschillen (extravert vs introvert rouwen, rituelen ...)

bv. nabijheid van de omgeving (In welke mate is er sociale steun of niet?)

bv. religie

bv. verwachting uit samenleving (verschil man/vrouw, duur rouwen ...)

Hoewel de rouwtaken van Worden vooral bestudeerd worden in de levensloofase van de late volwassenheid (ouderen), is zijn kijk op rouwen toepasbaar op eender welke cliënt in eender welke context die te maken heeft met een verlieservaring. Vandaar dat dit ook bijvoorbeeld toepasbaar is in de thuiscontext (LPD 23)